

Commissies

Europese Aangelegenheden

FEDERAAL ADVIESCOMITÉ VOOR EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Voorzitters : de heren André Flahaut en Philippe Mahoux (S)

Debriefing door de eerste minister over de resultaten van de Europese Raad van Staatshoofden en Regeringsleiders van de Eurozone van donderdag 21 juli 2011.

- Gedachtewisseling.
- Vragen werden gesteld door de dames Christiane Vienne, Marie Arena (S) en de heren Herman De Croo, Ben Weyts, Philippe Lamberts (PE), Dirk Van der Maelen, Hagen Goyvaerts, Georges Gilkinet, Peter Dedecker en André Flahaut.

WOENSDAG 18 MEI 2011

BEZOEK AAN HET STAFDEPARTEMENT INLICHTINGEN EN VEILIGHEID ACOS IS VAN DEFENSIE

Commissie voor de landsverdediging

Op woensdag 18 mei 2011 werd een aantal leden van de commissie voor de Landsverdediging, onder leiding van de heer Filip De Man, voorzitter van de commissie, ontvangen in het kwartier Koningin Elisabeth te Evere door Vice-admiraal Michel Hellemans, hoofd van het stafdepartement Inlichtingen en Veiligheid ACOS IS van Defensie.

Tijdens dit bezoek ontvingen de leden van de officieren van ACOS IS een briefing rond het thema van de *cyber defence* die werd gevolgd door een gedachtewisseling met de commissieleden.

De problematiek van de cyber defence is vrij recent en wordt opgevolgd met het oog op onder meer de uitwerking van beschermings- en tegenmaatregelen. Een cyberaanval kan, als een welbewuste actie, de normale functionering van een ICT-systeem verstoren of binnendringen om de informatie die daar wordt bewaard te lezen, te wijzigen, aan te vullen of ze te verwijderen, of ook om de mogelijkheden van het systeem te misbruiken. In het huidige informatietijdperk bestaat er een grote afhankelijkheid van de ICT en bescherming is dan ook absoluut noodzakelijk. Cyber attacks zijn een nieuwsoortige vorm van agressie waarvoor geen grenzen bestaan.

De tegenmaatregelen bestaan in hoofdzaak uit preventie, het afzwakken van de gevolgen van zulke aanvallen, een snelle ontdekking en beantwoording van de aanval en tenslotte in het herstel van het systeem. De briefing ging dieper in op de volgende subthema's: de internetrevolutie, de cyber dreiging, de bescherming en beveiliging van de cyber space, de reeds gebeurde incidenten, de tegenmaatregelen, de verantwoordelijkheden, de Belgische cyber defence, het wettelijk kader, het Navo- en EU-beleid terzake en de toekomstige uitdagingen.

Tijdens de vragenronde werd gesproken over de benadering van de problematiek door en de mogelijke samenwerking met andere Navo-partners, de kwalificatie van cyber aanvallen, de tegenmaatregelen, de gevolgen ervan, de budgettaire aspecten en de andere middelen waarover de dienst beschikt.

WOENSDAG 15 JUNI 2011

BEZOEK AAN DE MARINEBASIS VAN ZEEBRUGGE EN DE MIJNENBESTRIJDINGSSCHOOL EGUERMIN VAN OOSTENDE

Commissie voor de landsverdediging

Op woensdag 15 juni 2011 werd een aantal leden van de commissie voor de Landsverdediging, onder leiding van de heer Filip De Man, voorzitter van de commissie, ontvangen op de marinebasis te Zeebrugge door divisieadmiraal Jean-Paul Robyns, hoofd van de Marinecomponent. Nadien bracht de commissie ook nog een bezoek aan de mijnenbestrijdingsschool Eguermin van Oostende.

De marinebasis van Zeebrugge huisvest het *MCMV (mine countermeasure vessels) Operational Sea Training* centrum (MOST) dat instaat voor het opwerken, de training en de evaluatie van de MCMV's en de hulpeenheden van beperkte omvang, op een *readiness*-niveau dat wordt vastgesteld door de ABNL (admiraal Benelux) of, voor de Navo-test, door de nationale autoriteiten. Het MOST werd in 1987-1988 opgezet en de eerste Navo-testmodule in 1989.

De leden die aan het bezoek deelnamen werden gebriefd over de verschillende vormings- en trainingsmodules die door het MOST worden verzorgd, de klaarmaking van een mijnenjager voor operatie, de Navo-tests waaraan een schip moet beantwoorden vooraleer aan een missie te kunnen deelnemen, de verschillende trainingsmissies op zee, de evaluaties en evaluatiecriteria (*assessment*). Het MOST-centrum werkt ook voor andere marines en heeft in die zijn een uitgebreide klantenkring.

Tijdens het bezoek aan Zeebrugge ging de delegatie ook een boord van de mijnenjager BNS Lobelia die werd klaargemaakt voor deelname aan de ontminningsoperatie voor de Libische kust en de naleving van het wapenembargo.

De marinebasis van Zeebrugge huisvest tevens het Maritiem informatiekruispunt (MIK) dat als opdracht heeft het beschikbaar stellen van alle relevante veiligheidsinformatie met als doel het globale inzicht te vergroten over wat er plaatsvindt binnen de zeegebieden onder Belgische jurisdictie en dit met het oog op de maximale ondersteuning van de kustwachtpartners bij de uitoefening van hun bevoegdheden. Het centrum is van groot belang gelet op de fundamentele rol van de Noordzee in de maritieme handel en transport naar en van Europa. Via de zee zijn tal van dreigingen mogelijk (drugs- en mensensmokkel, wapenhandel, terrorisme, milieudelicten, illegale migratie, piraterij, bedreiging van de havens en waterwegen enz.). Het MIK is in de eerste plaats een samenwerking tussen Defensie, de FOD Financiën (douane) en de FOD Binnenlandse zaken. Daarnaast zijn ook nog verschillende andere partners betrokken zoals de FOD's Buitenlandse zaken, Volksgezondheid, Mobiliteit, Economie en bepaalde diensten van het Vlaams gewest.

Het bezoek werd afgesloten met een bezoek aan de Eguermin-school in Oostende waar hoofdzakelijk Belgisch en Nederlands marinepersoneel wordt opgeleid en getraind in het opsporen en onschadelijk maken van zeemijnen. Ook personeel van andere marines, zowel Navo als niet-Navo, worden er opgeleid. Het is een Nato *center of excellence*.

WOENSDAG 22 JUNI 2011

BEZOEK AAN HET 49STE LUCHT- EN RUIMTEVAARTSALON VAN LE BOURGET

Commissie voor de landsverdediging

Een delegatie van de commissie voor de Landsverdediging heeft op woensdag 22 juni 2011 een bezoek gebracht aan het 49ste Lucht- en Ruimtevaartsalon van Le Bourget te Parijs. De leden hebben zich tijdens een rondleiding laten informeren op verschillende stands van Belgische en buitenlandse firma's omtrent bestaande of nieuw te ontwikkelen materiaal. Zo werd een van de prototypes van het militair transportvliegtuig A400M van Airbus getoond. Van dit toestel zal België zeven exemplaren aanschaffen. De Belgische lucht- en ruimtevaartindustrie was vertegenwoordigd door een vijftigtal ondernemingen.

WARSCHAU VAN 3 TOT 5 JULI 2011

CONFERENTIE VAN VOORZITTERS VAN DE COMMISSIES VOOR DEFENSIE VAN DE NATIONALE PARLEMENTEN VAN DE EU-LIDSTATEN (CODACC – CONFERENCE OF DEFENCE AFFAIRS COMMITTEE CHAIRS OF PARLIAMENTS OF EU MEMBER STATES)

Commissie voor de landsverdediging

1. Van 3 tot 5 juli 2011 werd te Warschau, in het kader van het Poolse voorzitterschap van de EU en op uitnodiging van de voorzitters van de commissies voor Defensie van de *Sejm* (Kamer) en de Senaat van het Poolse parlement, de conferentie gehouden van de voorzitters van de commissies voor Defensie van de nationale parlementen van de EU-lidstaten.

De heer Denis Ducarme, eerste ondervoorzitter van de commissie voor de Landsverdediging van de Kamer van volksvertegenwoordigers, woonde deze conferentie bij die doorging in het gebouw van de Sejm, samen met senator Karl Vanlouwe, voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse betrekkingen en de Landsverdediging van de Senaat.

Het centrale thema van de conferentie was: “de EU-Navo relaties na Lissabon, een nieuw concept van uitdagingen en bedreigingen”.

2. Aan de vooravond van de conferentie werd door *de heren Stanislaw Wziatek*, voorzitter van de commissie voor Defensie van de *Sejm*, en *Maciej Klima*, voorzitter van de commissie voor Defensie van de Senaat, in hun welkomstwoord de nadruk gelegd op het belang dat Polen hecht aan een verdere en doorgedreven ontwikkeling van het Europees gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB). Dit is het domein van de Europese integratie waar beslissingen bij consensus worden genomen en het Poolse voorzitterschap de richting wil aangeven van het debat in de schoot van de EU.
3. De conferentie werd op maandag 4 juli 2011, geopend door *de heer Grzegorz Schetyna*, voorzitter van de *Sejm*. Hij benadrukte in zijn inleidende uiteenzetting dat niet alleen de relatie tussen de EU en de Navo maar ook de samenwerking van de EU met Rusland van fundamenteel belang is voor de ontwikkeling van het GBVB (gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid) en het GVDB. Polen wil zich in het bijzonder inzetten om de samenwerking op te drijven en de relaties nog te verbeteren. Het recente conflict in Libië waarbij beroep op militaire middelen wordt gedaan toont aan dat dit allernoodzakelijkst is. In dit verband wees hij ook op het nieuw strategisch concept van de Navo waarin het strategisch partnerschap met de EU als cruciaal wordt gekenmerkt voor de komende jaren. De EU-Navo samenwerking zal zeker tot een beter en efficiënter veiligheidssysteem leiden. De samenwerking tussen de EU en Rusland moet met dit doel voor ogen krachtdadig worden verdergezet en versterkt.
4. *De heer Bronislaw Komorowski*, President van Polen, nam voor de opening van de conferentie, als tweede spreker het woord. Bij die gelegenheid verklaarde de President dat Polen als voorzitter van de EU een bijzonder belang hecht aan de kwesties van de veiligheid en de defensie en dat dit één van de prioriteiten van de regering is.

Het antiraketterschild van de Navo dat van bij het begin door Polen werd ondersteund, toont aan dat gemeenschappelijk opgezette projecten leiden tot betere besteding van de financiële middelen en beter opgezette systemen. Tijdens de recente "Arabische lente" is gebleken dat Europa toch nog een aantal zwakke punten en gebreken kent op het gebied van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid.

5. De krachtlijnen van het Poolse voorzitterschap op het gebied van het GVDB kunnen als volgt worden samengevat.

Zoals reeds gesteld, worden in dit domein de beslissingen bij consensus genomen en beperkt de rol van het voorzitterschap zich ertoe oriëntaties aan te geven en het debat in de schoot van de EU aan te wakkeren. Het geheel van de werkzaamheden i.v.m. het GVDB wordt gecoördineerd door de Hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse zaken en Veiligheidsbeleid, die het programma van de vergaderingen van de Raad Buitenlandse zaken (m.i.v. deze in de formatie van de ministers van Defensie) aankondigt en die tevens concrete acties neemt, met akkoord van de lidstaten.

In dit verband dient te worden benadrukt dat Polen zeer veel belang hecht aan de complementariteit van het Navo-beleid (op het gebied van een betere samenwerking met de EU bij operaties, de harmonisering van projecten gericht op capaciteitsontwikkeling, de politieke samenwerking).

Een van de Poolse voorstellen richt zich op de vereenvoudiging van de procedures die de EU moeten toelaten te reageren bij een crisis. In dit kader dient te worden gewezen op het overleg met de andere lidstaten in het bijzonder Frankrijk en Duitsland en de gemeenschappelijke brief die de ministers van Buitenlandse zaken en van Defensie van die twee landen en Polen (de zgn. Weimar-driehoek) hebben gericht aan de Hoge vertegenwoordiger. Die brief heeft als objectief de capaciteiten van de Europese Unie in crisissituaties te versterken. De hierin beschreven maatregelen hebben als doel de structuren voor planning en leiding van de Europese operaties te verbeteren, alsook het accent te leggen op de permanente ontwikkeling van de *battle groups* en multilaterale initiatieven die gelanceerd werden onder het concept *pooling and sharing*.

Begin 2011 werd een aanvang genomen met de uitvoering van een aantal van de in de Weimar-brief gestelde doelstellingen waarvan een eerste fase zal afgesloten worden tegen de herfst 2011. Op dat ogenblik zal de Hoge vertegenwoordiger haar rapport voorstellen aan de vergadering van ministers van Buitenlandse zaken en Defensie.

Voorzitter Polen concentreert zich op vier strategische doelstellingen:

- het doen toenemen van het nut van de *battle groups*;
- de capaciteitsontwikkeling van het GVDB en de harmonisering van militaire en civiele planningsmechanismen (als concrete maatregel wordt onder meer voorgesteld een permanente structuur met dit oogmerk op te richten);
- de verdieping van de samenwerking tussen de EU en haar oostelijke burens op het domein van veiligheid en defensie;
- de versterking van de EU-Navo relaties.

Terzake worden volgende initiatieven ontwikkeld:

i. *toename van het nut van de battle groups*:

- aanpassing van de commandoketen van deze tactische groepen aan de mogelijke uitbreiding tot de marine- en luchtcomponenten;

- mogelijke inpassing van een component met civiele opdrachten in die groepen;
 - betere structurele flexibiliteit van de tactische groepen door de invoering van een modulaire opbouw, wat toelaat de geselecteerde capaciteiten doelgerichter aan te wenden;
 - terugkeer naar het voorstel van het Zweedse voorzitterschap van 2009 om de tactische groepen als strategische reserve voor EU-operaties of als *initial entry force* te kunnen inzetten;
 - uitbreiding van de gemeenschappelijke financiering van de tactische groepen.
- ii. *capaciteitsontwikkeling van het GVDB en harmonisering van militaire en civiele planningsmechanismen:*
- voortzetting van en ondersteuning bij de uitvoering van het *pooling and sharing*-initiatief i.v.m. militaire capaciteiten (dat werd gelanceerd door het Belgisch voorzitterschap in 2010 n.a.v. de financiële moeilijkheden waarmee de departementen van Defensie van verschillende lidstaten te kampen hebben);
 - debat over de mogelijkheid voor de EU om te reageren in geval van crisis door het plannen van complexe civiele en militaire operaties.
- iii. *verdieping van de samenwerking tussen de EU en haar oostelijke buren op het domein van veiligheid en defensie:*
- samenwerking op het gebied van vorming (bv. stages);
 - operationele samenwerking (toelaten dat landen uit die regio deelnemen aan oefeningen van de EU én het sluiten van akkoorden i.v.m. deelname aan operaties bij een crisis);
 - samenwerking op het gebied van de capaciteitsontwikkeling (bv. door het bevorderen van de samenwerking met het Europees Defensie-agentschap (EDA));
 - politieke dialoog.
- iv. *versterking van de EU-Navo relaties :*
- inspanningen richten op harmonisatie van capaciteitsontwikkeling en samenwerking bij missies in geval van crises die een reactie vereisen in hetzelfde theater;
 - behouden van een actieve dialoog tussen de Hoge vertegenwoordiger en de secretaris-generaal van de Navo en de voortzetting van gemeenschappelijke projecten i.v.m. de ontwikkeling van bepaalde capaciteiten;
 - ondersteuning van alle activiteiten met als doelstelling een grotere betrokkenheid van Turkije in GVDB-acties en van Cyprus in Navo-acties.

Polen organiseert met dit oogmerk een ganse reeks internationale vergaderingen:

- de informele vergadering van de ministers van Defensie (Wroctaw, 23-24 september 2011);
- de formele vergadering van de Raad Buitenlandse zaken in de formatie van ministers van Defensie (Brussel, 21-22 november 2011);
- de vergadering van het EU militair comité met deelname van de stafchefs van de lidstaten (Brussel, 8 november 2011);
- een informele vergadering van de directeurs belast met het defensiebeleid (Sopot, 18-19 juli 2011);
- een formele vergadering van de directeurs belast met het defensiebeleid (Brussel, 27-28 oktober 2011).

Voorts worden ook nog conferenties en seminaries georganiseerd over de tactische groepen, de samenwerking met de Oostelijke partners, de *pooling en sharing* en het programma van de militaire Erasmus.

6. *De heer Bogdan Klich*, minister van Defensie van Polen, had het vervolgens in zijn betoog over de *prioriteiten van het Pools beleid inzake veiligheid en defensie*. Hoe sterker de Europese identiteit is, hoe groter de veiligheid voor elkeen zal zijn, stelde hij. De defensiecapaciteiten moeten zeker worden versterkt en de procedures om snel te reageren in crisissituaties moeten nog verder geperfectioneerd worden.

Polen wil zich tijdens zijn voorzitterschap concentreren op de verdere ontwikkeling van de capaciteiten van het GVDB, de harmonisering van de militaire en civiele planificatiemechanismen, een groter nut voor de tactische groepen, de verbetering van de militaire planificatiestructuren van de EU, het aanhalen van de samenwerking tussen de EU en oostelijke buurlanden en tenslotte de versterking van de EU-Navo relaties. Ideaal zou zijn om verder te gaan dan het Berlijn plus-akkoord van 2003 en autonomer te worden door de oprichting van een instelling verantwoordelijk voor de planning en het operationeel commando van de Europese strijdkrachten. Sommige lidstaten willen evenwel niet zo ver gaan. Het komt er echter ook op aan geen duplicaat van de Navo in het leven te roepen.

De samenwerking met de oostelijke buurlanden is van zeer groot belang, onder meer gelet op de aandacht van de EU die thans gaat naar het Middellands Zeebekken en Noord-Afrika. De oostelijke buurlanden willen overigens zelf meewerken aan de totstandkoming van een gemeenschappelijk veiligheidsbeleid. De EU moet de deur voor hen openhouden.

7. *De heer Maciej Popowski*, adjunct-secretaris-generaal van de Europese dienst voor extern optreden, weidde uit over de rol van deze dienst bij de totstandkoming van het GVDB. Hij onderstreepte dat Polen als voorzitter alles in het werk zal stellen om hier een extra impuls aan te geven. De heer Popowski merkte op dat Europa thans doorheen een belangrijke periode gaat waarin strategische, structurele en financiële veranderingen aan de orde zijn. Het GBVB en het GVDB zijn geen loutere kwestie van vrije beoordeling. Er worden acties gevoerd buiten de grenzen van Europa omdat dit noodzakelijk is en beantwoordt aan het gemeenschappelijk belang van alle lidstaten. Door gezamenlijk optreden is men sterker tegenover de buitenwereld. In feite kan geen enkele lidstaat nog de complexe hedendaagse uitdagingen aan. De Europese buitenlandse politiek moet krachtig, coherent en transparant zijn om de steun van de burgers te krijgen en bij te dragen tot de Europese identiteit. Het Europees buitenlands beleid is niet alleen gericht op de veiligheid en defensie van de burgers maar staat ook in verband met aspecten als werkgelegenheid, markttoegang, energiebewaking en immigratiepolitiek. De wereld is globaler geworden en meer geïntegreerd maar ook de bedreigingen zijn meer gediversifieerd en tegelijk confuser geworden. Men denke maar aan de verspreiding van conventionele en massavernietigingswapens, het terrorisme, de georganiseerde misdaad en regionale conflicten. Het buitenlandse beleid moet zich hieraan aanpassen en proberen de problemen in de kiem te smoren. Een *comprehensive approach*, een multiforme benadering en reactie, zou dit mogelijk moeten kunnen maken. Volgens de heer Popowski, tenslotte, zal het huidige moeilijk debat over het Europees militair engagement bij het conflict in Libië een impuls geven aan het GVDB. Er dient snel en efficiënt te worden gereageerd op crises die tot in Europa kunnen worden gevoeld en waarbij de beschikbare, burgerlijke en militaire middelen en capaciteiten optimaal moeten kunnen worden aangewend in het licht van de in het verdrag van Lissabon geformuleerde doelstelling.

Verder stelde de heer Popowski nog dat het concept van *pooling and sharing* de norm zou moeten worden. Hij verwees hierbij naar het voorbeeld van de samenwerking en integratie van de Nederlandse en de Belgische marine. Overbodige kosten worden aldus vermeden. In dit verband moet de planificatie en de leiding van de Europese civiele en militaire acties, m.i.v. het strategisch transport, de financiering van gemeenschappelijke operaties en de toegang tot informatie van inlichtingendiensten nog betrouwbaarder worden.

8. In de op deze eerste reeks uiteenzettingen volgende gedachtewisseling werd onder meer aandacht geschonken aan de reactie van de EU op de gebeurtenissen in Noord-Afrika en in het Midden-Oosten, de Poolse houding t.a.v. het GVDB en de versterking van de Europese dienst voor extern optreden, en het gebruik van tactische groepen.

Aldus vroeg de *vertegenwoordiger van Frankrijk* aandacht voor de conflicten in Noord-Afrika en het Midden-Oosten, waar de EU de indruk geeft eerder toeschouwer te zijn dan een actieve rol te spelen. Het belang van het GVDB is dan ook overduidelijk. In dit verband worden veel pogingen ondernomen maar merkt men toch relatief weinig enthousiasme zeker in tijden van dalende defensiebudgetten. Beslissingen op het niveau van staatshoofden en regeringsleiders moet hierin zeker een prominentere rol te spelen krijgen.

De *Britse vertegenwoordiger* stipte aan dat ook de civiele missies hun belang hebben en dat Europa misschien beperkt is in zijn optreden, maar in elk geval moet zorgen dat zijn acties van hoge kwaliteit zijn.

Verskillende sprekers, waaronder de vertegenwoordiger van Italië, drongen aan op een actievere rol voor de Hoge vertegenwoordiger alsook van haar dienst voor extern optreden.

De *vertegenwoordiger van het Europees parlement* vond het veelzeggend dat Polen zijn eerste conferentie van commissievoorzitters wijdde aan Defensie. Het EVDB is niet langer een optie maar wordt opgelegd door het verdrag van Lissabon; het gaat reeds om een acquis. Sommige lidstaten zijn zich daar misschien nog niet ten volle van bewust.

Cyprus verwees naar de problematiek van de parlementaire controle.

De heer Denis Ducarme, eerste ondervoorzitter van de commissie voor de Landsverdediging van de Kamer van volksvertegenwoordigers, had het in zijn tussenkomst over de *sharing and pooling* en verklaarde dat de draagwijdte hiervan nog verder onderzocht dient te worden. Hij onderstreepte dat samenwerking mogelijk is op talrijke terreinen zeker wat de materieelverwerving aangaat, maar ook bij missies. Op het terrein van het GVDB kan de Hoge vertegenwoordiger zeker een meer stimulerende rol spelen. Wat de parlementaire controle betrof verwees hij naar de in de Kamer aangenomen *resolutie betreffende de oprichting van een interparlementair begeleidings- en adviesorgaan voor het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid en het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid* (nr. 53 1196/006). De spreker had het verder ook nog over de landen van de 'Weimar-driehoek' en hun doelstellingen die zeker een stimulans zijn voor de uitbouw van een Europese defensie. Tenslotte, inzake de relatie met de Navo, dient te worden beklemtoond dat Europa zeker niet té afhankelijk van de Navo mag worden.

9. De namiddagssessie van maandag 4 juli 2011 werd ingeleid door mevrouw Jadwiga Zakrzewska, ondervoorzitter van de parlementaire Navo-assemblee. Zij had het over de EU-Navo-relaties na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon en het nieuw strategisch concept van de Navo. De parlementaire assemblee van de Navo werd vorig jaar, voorafgaand aan de Navo-top van Lissabon, gehouden in het Poolse parlement. Artikel 5 van het Navo-verdrag kreeg hierdoor een nieuwe dimensie. De veiligheid van het Europese continent en van de transatlantische ruimte belangt alle lidstaten aan die er in feite ook alle verantwoordelijk voor zijn. Zij moeten dan ook bereid zijn om in dit kader te werken en open te staan en begrip op te brengen voor de problemen van andere landen.

De internationale veiligheid is ondeelbaar en elke poging tot diversificatie zou moeten worden gecorrigeerd.

Doordat de EU het verdrag van Lissabon moet uitvoeren en de geëigende instellingen daartoe in het leven heeft geroepen zoals bijvoorbeeld de diensten van de Hoge vertegenwoordiger, moeten de lidstaten er dan ook toe bereid zijn om het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid uit te voeren. Het verdrag van Lissabon beantwoordt aan een politieke noodzakelijkheid: het creëert het formele en juridische kader maar brengt daarom niet noodzakelijkerwijze de noodzakelijke politieke wil tot stand die de posities van de verschillende lidstaten omvat.

De tijd is rijp om een ruime institutionele samenwerking te beginnen tussen de EU en de Navo met hierin een centrale plaats voor het concept van het strategisch partnerschap van de Navo met de EU. Het huidige statuut van beide organisaties laat onder bepaalde voorwaarden daadwerkelijke acties toe. Bereidheid tot dialoog om de posities nader bij elkaar te brengen en gericht op de consensus moet steeds mogelijk zijn.

Mevrouw Zakrzewska, wees tenslotte ook op het verslag dat de Hoge Vertegenwoordiger, mevrouw Catherine Ashton, heeft gemaakt over het GVDB en dat antwoorden biedt op kernvragen over onder meer de ontwikkeling van de militaire en civiele capaciteiten van de EU, de verbetering van het beheer van crises en de samenwerking EU-Navo.

10. *Professor Roman Kuzniar, adviseur van de President van Polen, had het in zijn betoog over de huidige uitdagingen voor het GVDB in het licht van de toekomstige transatlantische relaties, de situatie in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.*

De heer Kuzniar benadrukte dat Polen alles in het werk zal stellen om te beletten dat het GVDB zou worden uitgehold door bepaalde factoren. In verband met de dynamiek van het GVDB verwees hij naar de rol van de tactische groepen (*battle groups*) hierin en de interventie in Libië. De uitdaging voor de EU bestaat erin de capaciteit te kunnen ontwikkelen om hierover te reflecteren in geopolitieke termen.

10. Tijdens het hierop volgende debat had men het onder meer over de rol die Europa kan spelen, de nood om de integratie in dit verband te bevorderen tussen de EU en de Navo, de noodzaak om de gemeenschappelijke strijd tegen het internationaal terrorisme op te drijven, de kwestie van de oprichting van een speciaal Europees fonds om de internationale operaties te financieren, het voorstel om ruimere bevoegdheden toe te kennen aan de Hoge vertegenwoordiger en de Europese dienst voor extern optreden. Veel sprekers pleitten nogmaals voor een nauwere toenadering tussen EU en Navo gericht op complementariteit en synergie. In verband met het conflict in Noord-Afrika en het Midden-Oosten werden vragen gesteld over de militaire capaciteiten van de EU en hoe die in te passen in de nieuwe Navo strategie en structuur. De communautaire strategie inzake defensie zou moeten worden gepland overeenkomstig de behoeften van de EU aan bescherming aan zijn grenzen en tegen de evolutie van de internationale en regionale risico's. Er werd eveneens gesproken over de cybercriminaliteit en het risico op aanvallen in de cyberspace en de voorbereiding van de EU en de Navo om deze bedreigingen van de 21ste eeuw het hoofd te bieden.

De vertegenwoordiger van Frankrijk vroeg onder meer aandacht voor de Europese idee en de waarden die fundamenteel zijn om in deze aangelegenheid een stimulerende rol te kunnen spelen. Bij wijze van voorbeeld verwees hij naar het conflict in Libië waar een tussenkomst onafwendbaar was tegen een dictator die zijn eigen bevolking aanvalt. Een planningsstructuur is een van de eerste noodzakelijkheden zoals ook een grotere capaciteitsopbouw. Hij werd hierin bijgetreden door verschillende andere sprekers zoals de vertegenwoordigers van Griekenland, Italië en het VK.

Senator Karl Vanlouwe, voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse betrekkingen en de Landsverdediging van de Senaat, vroeg aandacht voor het domein van de cyber defence. Hij vroeg zich af, verwijzend naar de nieuwe Amerikaanse cyber defence policy, of een cyber aanval op een land zou kunnen worden gezien als een aanval op de ganse alliantie, of m.a.w. artikel 5 van het Navo-handvest ook hier zou gelden.

11. De tweede dag van de conferentie nam een aanvang met de uiteenzettingen over de *relaties tussen de EU en de Russische Federatie* door achtereenvolgens *professor Adam Daniel Rotfeld, gewezen minister van Buitenlandse zaken van Polen, en de heer Viktor Alexeyevich Ozerov, voorzitter van de Commissie voor de Defensie en de veiligheid van de Raad van de Russische Federatie.*

Volgens *professor Rotfeld* is de eerste vereiste voor een veilig Europa en een veilige wereld, de voorafgaandelijke opbouw van een vertrouwenwekkend klimaat en overeenstemming onder de partners, ook met derde landen. Professor Rotfeld verwees in dit verband ook naar de verwachtingen van Rusland t.a.v. de EU en de perceptie in Rusland van het partnerschap. De Russische visie op een nieuw systeem van de Europese veiligheid is gebaseerd op drie pijlers: de VS, de EU en Rusland. Als men het bestaan erkent van zulk een gemeenschap doorheen de Atlantische zone, dan is het ook noodzakelijk na te denken over de eraan ten grondslag liggende principes. Een van de uitgangspunten zowel in Rusland als in de EU is dat elk van de beide partijen de andere nodig heeft.

De Navo-Rusland Raad heeft op de Navo-top van Lissabon van november 2010 een lijst geformuleerd met onder meer de volgende bedreigingen: internationaal terrorisme, proliferatie van massavernietigingswapens, piraterij, drugstrafieken en witwaspraktijken. Volgens de professor beschikken de Navo-Rusland Raad en de andere communautaire instellingen over een tot op heden niet gebruikt potentieel. De samenwerkingssfeer zou nieuwe soorten van samenwerking moeten omvatten bijvoorbeeld ook over de vermindering van en controle op de bewapening (meer in het bijzonder het kernarsenaal).

De heer Ozerov, voorzitter van de Commissie voor de Defensie en de veiligheid van de Raad van de Russische Federatie, ging over tot een evaluatie van de bedreigingen van de 21ste eeuw vanuit Russisch perspectief. Volgens hem ondergaan Europa en ook de rest van de wereld een significante evolutie op gebied van veiligheid en defensie. Door middel van het noodzakelijke vertrouwen ontstaat de mogelijkheid om van een evenwicht in de krachtsverhoudingen te evolueren naar een evenwicht in de belangen, en van een globale (o.m. militaire) confrontatie naar samenwerking op verschillende domeinen.

De dialoog over de Europese veiligheid is nog volop bezig. Rusland wenst niet het overwicht te hebben in de creatie van een Europese veiligheidsstructuur maar verkiest de dialoog en het overleg waarbij de Russische Federatie de EU als zijn natuurlijke partner beschouwt. De heer Ozerov was verheugd over de samenwerking tussen het Poolse voorzitterschap en de Navo-Rusland Raad.

Tijdens de gedachtewisseling hadden de deelnemers aan de conferentie het over de noodzaak vernieuwende vormen van dialoog met Rusland te vinden, het opbouwen van een klimaat van vertrouwen in de relaties EU-Rusland en de inspanningen gericht op het tot elkaar brengen van de twee partners. Ook het Duits voorstel een EU-Rusland Comité in het leven te roepen dat zich met de veiligheids- en defensiezaken zou bezighouden werd besproken net zoals de mogelijkheid Rusland te betrekken bij de werkzaamheden van de Weimar driehoek.

WARSCHAU, 17 EN 18 JULI 2011

VERGADERING VAN DE VOORZITTERS VAN DE COMMISSIES INFRASTRUCTUUR, REGIONAAL BELEID EN BEDRIJFSLEVEN VAN DE PARLEMENTEN VAN DE EUROPESE UNIE EN DE KANDIDAAT-LIDSTATEN

In het kader van het Poolse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie werd een interparlementaire conferentie georganiseerd voor de voorzitters van de commissies Infrastructuur, Regionaal Beleid en Bedrijfsleven. De vergadering vond plaats in Warschau in het gebouw van de Sejm, de Poolse assemblee, en de Poolse Senaat op zondag 17 en maandag 18 juli 2011. In plaats van de voorzitters van de commissies Infrastructuur en Bedrijfsleven, die verhinderd waren, nam volksvertegenwoordiger Steven Vandeput namens de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers aan deze conferentie deel.

Het informele gedeelte van de conferentie op zondag vond plaats in het Poolse planetarium, waar de deelnemers een 3D-presentatie over het ontstaan en de evolutie van het heelal en het leven kregen. Op maandag hadden de deelnemers de mogelijkheid om een begeleid bezoek te brengen aan het gebouw van de Sejm en de Senaat.

Verwelkoming

De conferentie op maandag ving aan met een verwelkoming van de voorzitter van de Sejm, de heer Grzegorz Schetyna. Hij wees op het feit dat het verdrag van Lissabon de bijdrage van de lidstaten tot de besluitvorming van de Europese Unie heeft verruimd en dat de rol van de nationale parlementen in dat proces prominent is. Ook overliep hij de prioritaire dossiers die tijdens het Poolse voorzitterschap dienen te worden behandeld.

Europees beleid inzake regionale ontwikkeling

Mevrouw Danuta Hübner, voorzitter van de commissie voor Regionale Ontwikkeling van het Europees parlement, hield een uiteenzetting over het gevoerde en in de steigers staande beleid van de Europese Unie op het gebied van regionale ontwikkeling. Drie prioriteiten worden naar voor geschoven: innovatie, duurzame ontwikkeling en investeringen. Om de investeringen in een aantal sleutelsectoren maximaal te laten renderen en zo het Europese ontwikkelings- en welvaartsmodel te vrijwaren, is samenwerking tussen de Europese Unie, de lidstaten, de regio's en de lokale besturen noodzakelijk. De synergie die ontstaat door een gezamenlijk optreden is daartoe een positieve stimulans, maar evenzeer dienen landen die geen doeltreffend macro-economisch beleid voeren te worden bestraft.

Ook moeten de beschotten tussen de structuurfondsen en het cohesiefonds worden weggenomen omdat alle fondsen wezenlijk verwante doelstellingen nastreven.

Het Europees cohesiebeleid na 2013

De heer Branislaw Dutka, voorzitter van de commissie Regionaal Beleid van de Sejm, wees op de belangrijke rol van de lokale overheden in Polen bij de implementatie van het Europese cohesiebeleid.

Mevrouw Elzbieta Bienkowska, de Poolse minister voor regionale ontwikkeling, schetste de Poolse visie op het cohesiebeleid. Zij hield een pleidooi voor een betere integratie van de verschillende programma's van het cohesie- en ontwikkelingsbeleid en voor een grotere resultaatgerichtheid. Een bottom-upbenadering, met toepassing van het subsidiariteitsbeginsel, in plaats van hiërarchische besluitvorming kan het beleid doeltreffender maken. Ook is een meer verfijnde modulering van de investeringsinspanningen wenselijk om ervoor te zorgen dat regio's met een BBP per inwoner dat zich tussen 65 en 90 % van het EU-gemiddelde bevindt nog op ondersteuning aanspraak kunnen maken.

De Europese investeringen in Polen werpen hun vruchten af: van elke bestede euro gaat uiteindelijk 46 eurocent terug naar de "oude" lidstaten van de Europese Unie. De Poolse infrastructuur is er significant door verbeterd, wat de werking van de interne markt van de EU ten goede komt.

Transnationale vervoersinfrastructuurnetwerken

Na een inleiding van de heer Zbigniew Rynasiewicz, voorzitter van de commissie Infrastructuur van de Sejm, werd de problematiek van de vervoersinfrastructuurnetwerken behandeld door de heer Marcin Wolek, hoogleraar economie aan de universiteit van Gdansk.

De spreker wees op de kloof tussen de grote behoeften en de beperkte investeringsmiddelen, waardoor onderbouwde en vaak moeilijke keuzes moeten worden gemaakt. Versnippering van het beleid moet worden vermeden: als gepoogd wordt om de beschikbare middelen maximaal over de lidstaten te spreiden, bestaat het risico dat de focus komt te liggen op kleine investeringen die elkaar niet versterken en onvoldoende samenhang vertonen. Een ander heikel punt is de beperkte competitiviteit bij de verwezenlijking van infrastructuurinvesteringen: de mededinging in de betrokken sectoren dient te worden versterkt om de doeltreffende aanwending van schaarse middelen beter te waarborgen.

Cohesiebeleid versus Strategie Europa2020

De heer Wojciech Jasinski, voorzitter van de commissie Bedrijfsleven van de Sejm, benadrukte dat het streven naar een meer gelijklopende economische ontwikkeling binnen de EU, wat de belangrijkste doelstelling van het cohesiebeleid is, vereist dat armere landen een hogere groei kennen dan rijkere lidstaten.

De heer Pawel Szalamacha, onderzoeker aan het instituut-Sobieski, ging in op de actuele eurocrisis, die niet tot Griekenland beperkt blijft, maar integendeel steeds meer landen in moeilijkheden brengt. Hij analyseerde de vier mogelijke uitwegscenario's: een geleidelijk herstel (de genomen politieke beslissingen sorteren effect), een schuldherschikking (de lidstaten en de banken incasseren verliezen op Grieks schuld papier), een instorting van de eurozone (de nationale munten doen opnieuw hun intrede) en een verruiming van de bevoegdheid van de EU op het vlak van industrieel en economisch beleid. De spreker achtte het scenario van een schuldherschikking, gekoppeld aan door de Europese Commissie controleerbare saneringen, is op korte termijn het meest waarschijnlijke; de aan dergelijke herschikking gekoppelde ondersteuningspakketten van beperkte omvang kunnen de voorbode zijn van een sterkere politieke integratie op langere termijn.

Besluiten

De heer Branislaw Dutka, voorziter van de commissie Regionaal Beleid van de Sejm, trok uit de conferentiedag de volgende besluiten:

- Het cohesie- en ontwikkelingsbeleid van de EU blijft een prominente motor van vooruitgang voor de hele Europese Unie. Polen heeft bewezen dat de beschikbare middelen kunnen worden aangewend voor duurzame groei en meer werkgelegenheid;
- Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon hebben de nationale parlementen een belangrijke rol in de uittekening van het betreffende beleid;
- De Lissabonstrategie, die van de EU de meest competitieve en innoverende economie van de wereld moet maken, noopt tot een herijking van het gevoerde beleid, dat duurzamer, doeltreffender en meer samenhangend moet worden. Zowel een vermindering van de administratieve lasten als striktere regels voor de toekenning van middelen en voor de werking van de financiële markten zijn noodzakelijk.